č. 1/2025 | 19. 8. 2025

CzechGlobe
Ústav výzkumu
globální změny AV ČR

INTERSUCHO

Týdenní aktuality

nejen o suchu, požárech,
horku a změně klimatu

V minulém týdnu byly zaznamenány nadprůměrné teploty, ale téměř žádné srážky. Teplé a suché počasí umožnilo pokračování žní, které postupně končí, ale také vedlo ke zvýšenému výparu vody z krajiny, k zatížení teplotním stresem a zvyšování požárního rizika. Oheň v EU již letos spálil 530 000 ha, což je více než dvojnásobek dvacetiletého průměru.

Obsah

Ze světa

Stav půdního sucha 3
Riziko výskytu horkých vln 4
Riziko požárů 4

Česko

Srážky a teploty..... 5
Stav půdního sucha 6
Riziko výskytu horkých vln 7
Riziko požárů 8
Monitoring lesních ekosystémů 9
Biotická a abiotická rizika v zemědělství 10
Dopady sucha na zemědělství..... 11

Ze světa

Stav půdního sucha

V Evropě panuje relativně příznivá situace, ale s nižším, než obvyklým množstvím vláhy se nyní potýká většina západní a severní Evropy a rovněž okolí Černého moře. Delší suchá epizoda, která byla patrná v Alpách (Rakouských a Italských) by měla být ukončena po 21.srpnu a **mírná až střední intenzita** sucha se tak bude rozšiřovat spíše **na severu Německa a Polska**, výrazné až výjimečné sucho by v dalších 9 dnech mělo zůstávat také spíš na severu Německa, Polska a na jihu Evropy. **Sucho** v centrálních **kanadských provinciích** Ontario, Manitoba a Saskatchewan **ustoupilo**, ale **situace** zůstává **nepříznivá** na **středozápadě USA** a také **na severovýchodě USA** a **východě Kanady**. Podobně přetrvává, a i nadále bude přetrvávat, sucho ve významné **části Amazonie**.

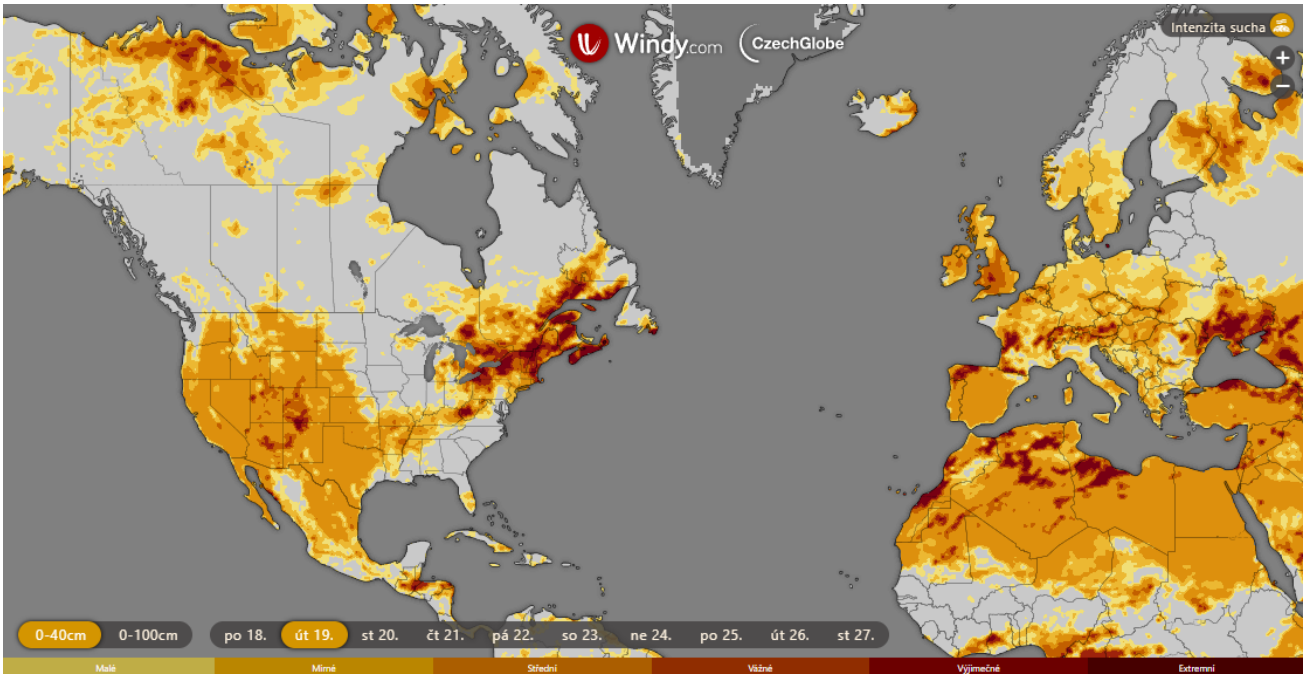

Pro více dění ve světě sledujte náš **web**

Windy.com

Riziko výskytu horkých vln

Většinu Evropy v uplynulém týdnu zasáhla **výrazná vlna veder**. Na Pyrenejském poloostrově a v jihovýchodní Evropě maxima překročila 40 °C a do poloviny týdne se vedra rozšířila i do střední Evropy (Německo, Česko, Polsko), **místy s odchylkou přes 10 °C nad dlouhodobým normálem.** Padaly teplotní rekordy a dopady na obyvatele i ekonomiku jsou značné. Významný **vliv vedra** bude **patrný** zejména při pobytu venku (tedy negativní dopad kombinace teplot, vlhkosti vzduchu, radiace a rychlosti větru) a bude dále významný zejména v **jižních částech Evropy** (Německo, Česko a část Polska zasáhne pouze mezi 19. a 20. srpnem).

Riziko požárů

Vytrvalá vedra živí **ničivé požáry v jižní Evropě**. **Ve Španělsku** v minulém týdnu zaznamenala čtvrtina stanic teplotu **nad 40 °C** a na většinu území platilo velmi vysoké až extrémní požární riziko. Požáry zde letos spálili přes 158 000 ha. **Ve Francii** zůstává **na jihu** riziko požárů **vysoké až velmi vysoké**. Podle naši předpovědi se **situace v Evropě** včetně středomoří o něco **zlepší**, nicméně koncem týdne očekáváme postupné **zhoršování požárního rizika na Iberském i Balkánském poloostrově**. Také **mírné až střední riziko bude platit na severu Německa a v Dánsku,** v České republice to bude pouze **v oblasti Čech**. **Vysoké až velmi vysoké riziko** šíření požárů pak bude patrné **v jižních částech Evropy**. V **západních USA** přetrvávající teplo podpořilo růst **několika požárů v Coloradu a Kalifornii.** V západním Coloradu je **Lee Fire** (54 000 ha) již **6. největší v historii státu.** Na severu Kalifornie Gifford Fire spálil 53 700 ha a zničil množství staveb. V celosvětovém měřítku pak očekáváme **vysoké riziko** vzniku a šíření požárů ve velké části **Brazílie** (zejména na východě) a ve velké části **Australského kontinentu**.

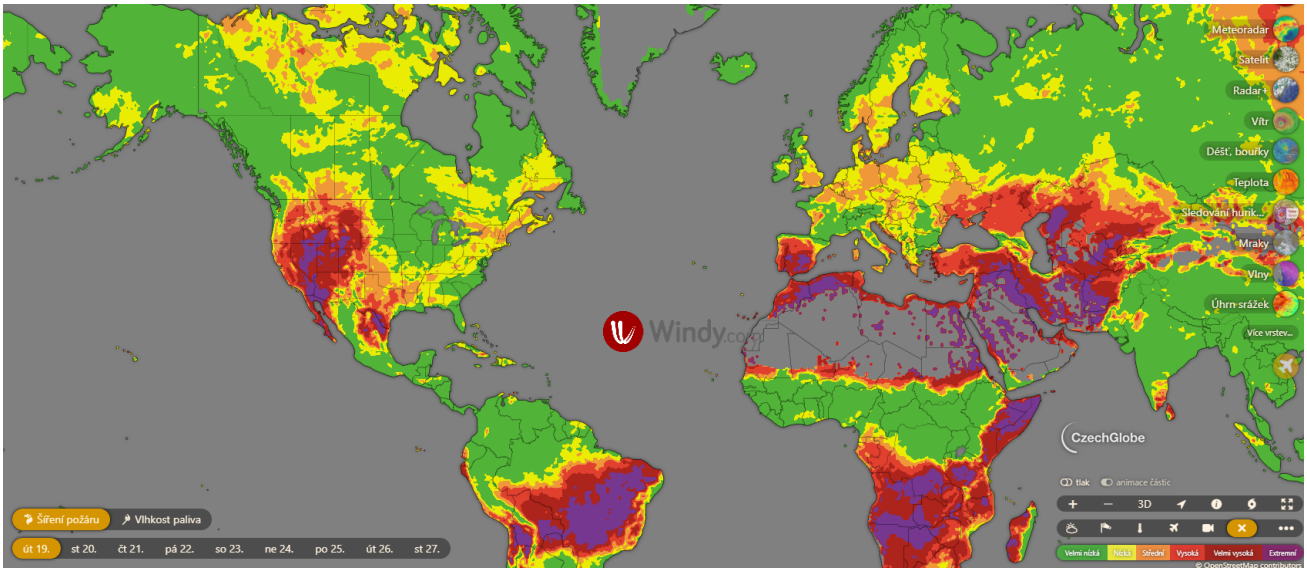

Pro více dění v Evropě sledujte náš **web**

Česko

Srážky a teploty

V posledních 10 dnech **prakticky nepršelo** na 85 % území republiky, zároveň **teploty** vzduchu stoupaly místy k **35 °C** a celkově panovalo teplotně nadprůměrné počasí. To vedlo ke **zvýšenému výparu vody** z krajiny.

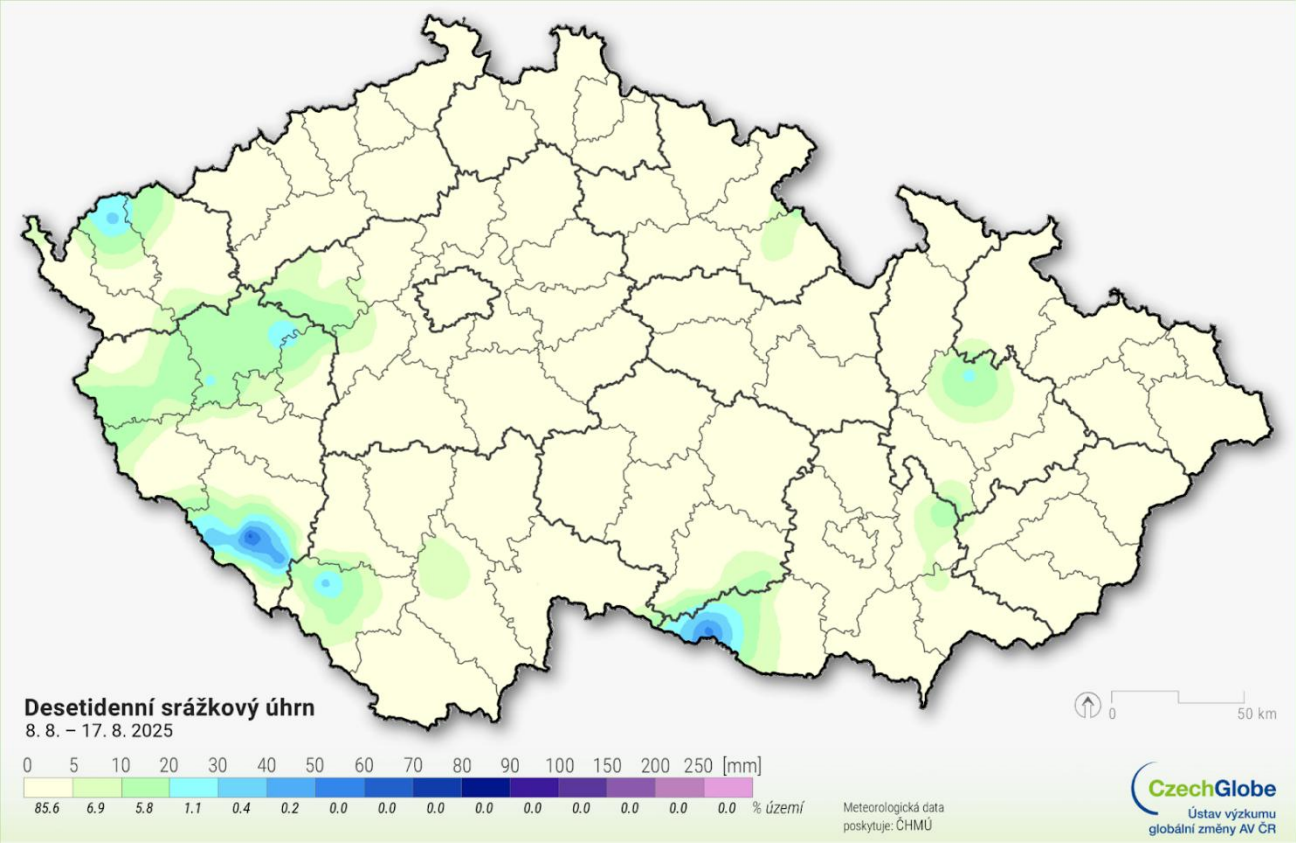

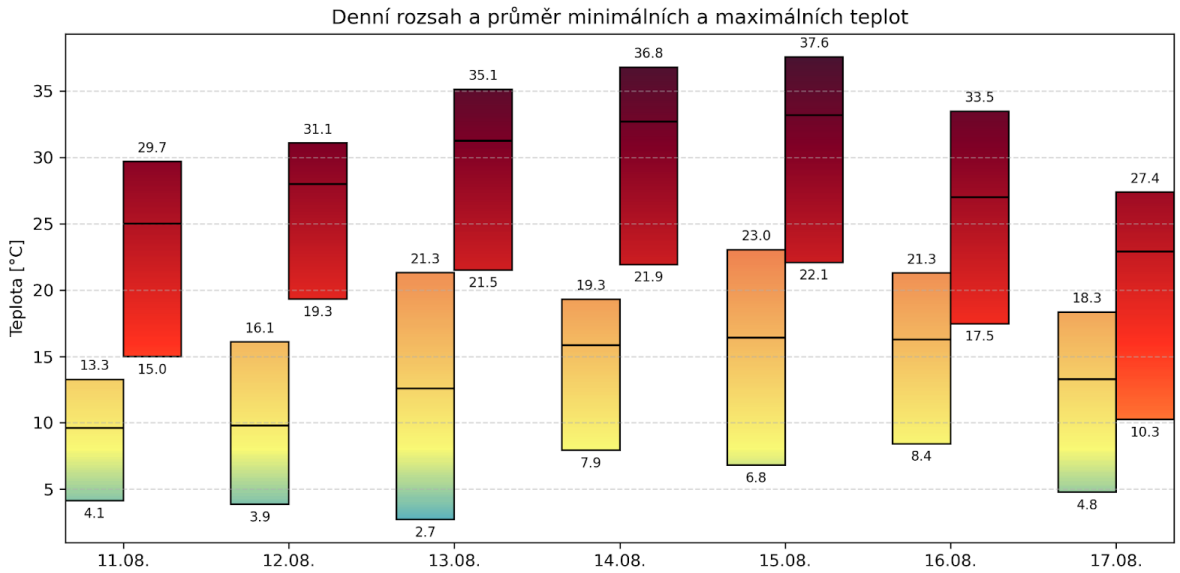

Stav půdního sucha

V posledním týdnu docházelo k postupnému **vysušování hlavně povrchové vrstvy půdy** 0-40 cm (H1). V hlubší vrstvě 40-100 cm (H2) je stav i nadále stejný a podmínky nejsou příznivé ke zlepšení. V rámci půdního profilu pozorujeme **počínající sucho skoro na 30 %** území republiky, **mírné sucho je pozorováno v 10 %**, přičemž situace je horší v Čechách než na Moravě. Na více než 75 % území republiky chybí v půdě do 40 mm vláhy.

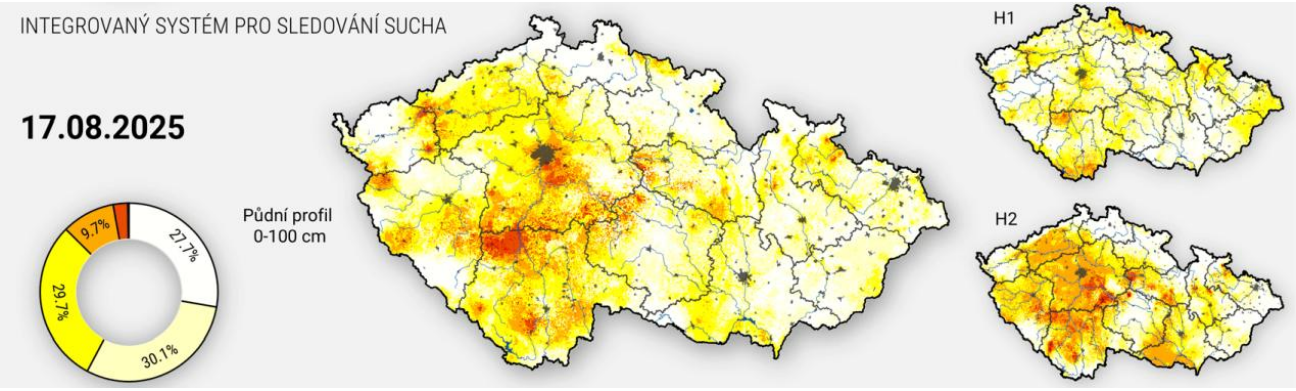

Podle aktuální předpovědi se výraznější srážky očekávají ze čtvrtka na pátek, ale hlavně na Moravě. V horizontu 10 dnů se bude tedy celkově **sucho v Česku prohlubovat,** a to **převážně v západní polovině** republiky.

Pro více denních informací sledujte náš web
INTERSUCHO

Riziko výskytu horkých vln

O víkendu skončila delší horká vlna. Ta trvala na mnoha místech 6 až 7 dnů. Nejdelší byla na jižní a střední Moravě, ale skoro na 80 % území republiky trvala minimálně 3 dny. Za poslední měsíc bylo lokálně zaznamenáno 8 až 10 dní v horké vlně. V dalších dnech **výrazné komplikace neočekáváme**, i když **ve středu** lze předpokládat, že **hodnoty teplotního indexu** (což je zdánlivá teplota vyjadřující, jak horko je lidskému tělu při konkrétní kombinaci teploty vzduchu a jeho relativní vlhkosti) se budou pohybovat v kategorii **opatrnost**.

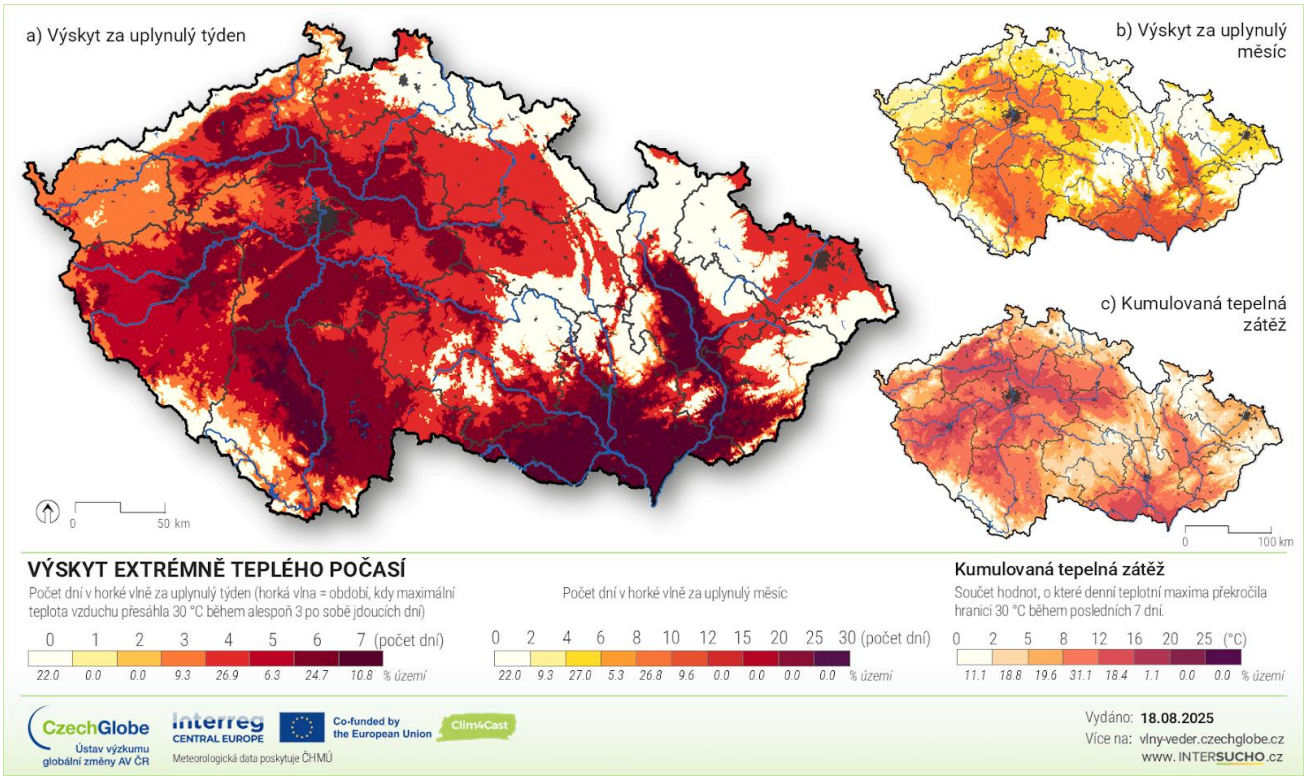

Více o stupních teplotního indexu, univerzálního tepelně-klimatického indexu, ale také o tom, jaká rizika pro lidské zdraví souvisejí s vysokými teplotami a co můžeme dělat proto, abychom se chránili, se dozvíte na našem **webu**

VLNYVEDER

Riziko požárů

Riziko vzniku a šíření přírodních požárů reflektuje aktuální meteorologickou situaci popsanou v sekci *Srážky a teploty.* **Do čtvrtka** tak bude požární riziko na mnoha místech v kategorii **střední až středně vysoké**. Nejméně příznivá situace bude ve středu. S přechodem fronty **se dočasně situace zlepší**, ale dlouhodobější **návrat k normálu** se zatím **nečeká**.

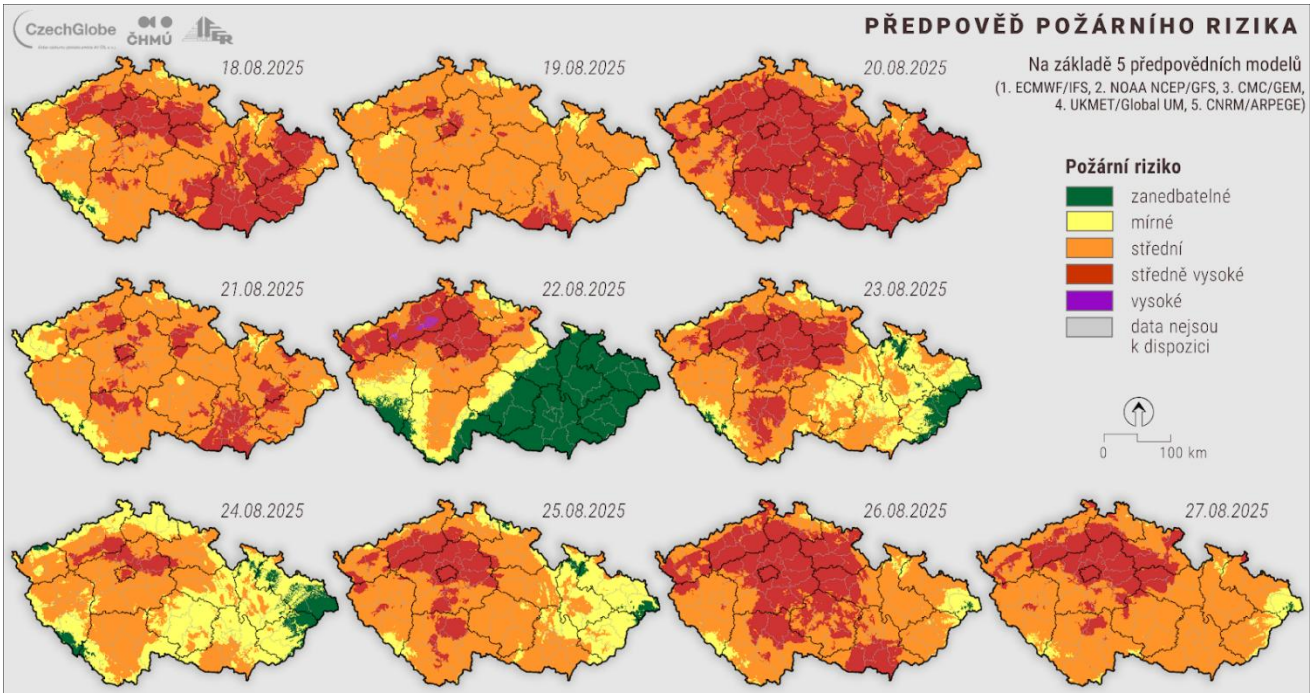

Pro více informací sledujte náš **web**
FIRER!SK

Monitoring lesních ekosystémů

V důsledku vývoje počasí v uplynulém týdnu došlo také k **výraznému zvýšení vodního deficitu ve stromech**. Aktuálně je 69 % lesních ploch vystaveno nadprůměrnému deficitu oproti běžným hodnotám pro tuto část růstové sezóny (viz mapa). Nejvážnější situace přetrvává **v západních Čechách**, kde místy deficit dosahuje **extrémních hodnot** a dochází již k **poklesu vitality a plnění funkcí** lesa. Díky prohlubujícímu se nedostatku vláhy v posledních dnech došlo i ke **zpomalení růstu stromů** (tj. plnění produkční funkce lesů) – téměř 60 % lesních ploch se nyní nachází pod úrovní obvyklého přírůstu (vůči normálu z let 2005–2024).

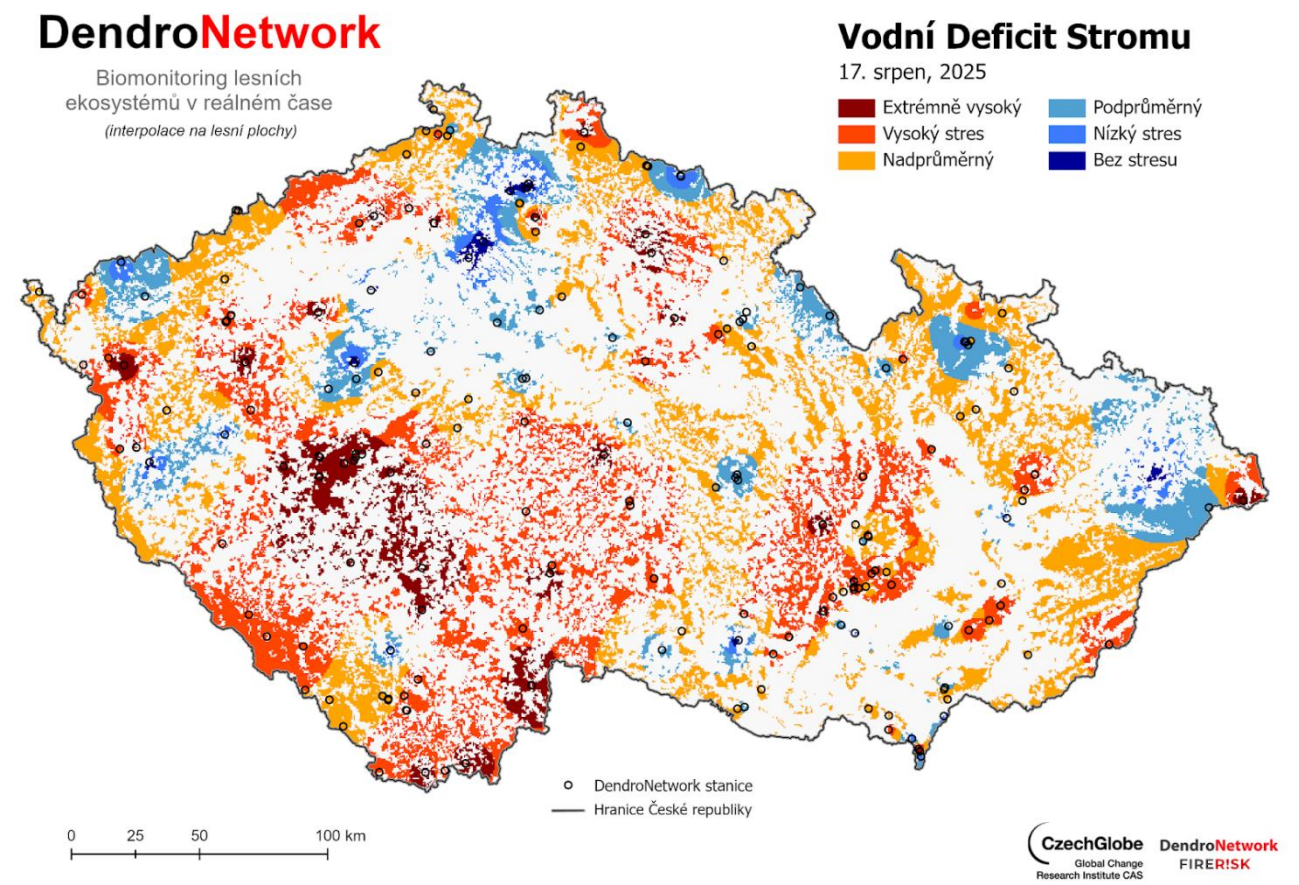

Pro více informací sledujte náš web

DendroNetwork

Biotická a abiotická rizika v zemědělství

Na téměř celém území republiky bude **ve středu** platit **vysoké až mimořádné riziko přeletu dřepčíků letní generace** (viz mapa). Tito nově líhnoucí se brouci budou **škodit** na řepce ozimé **až na podzim**, teď krátkou dobu přijímají potravu a poté se budou stěhovat na vlhká a stinná místa, kde přečkají léto. **U ovocných stromů** jsou stále **aktivní obaleči**, zaznamenáváme vysoké riziko kladení vajíček nebo líhnutí housenek 3. generace (obaleč jablečný a zimolezový). **Končí** také období vhodné pro let dospělců **vrtule ořechové**.

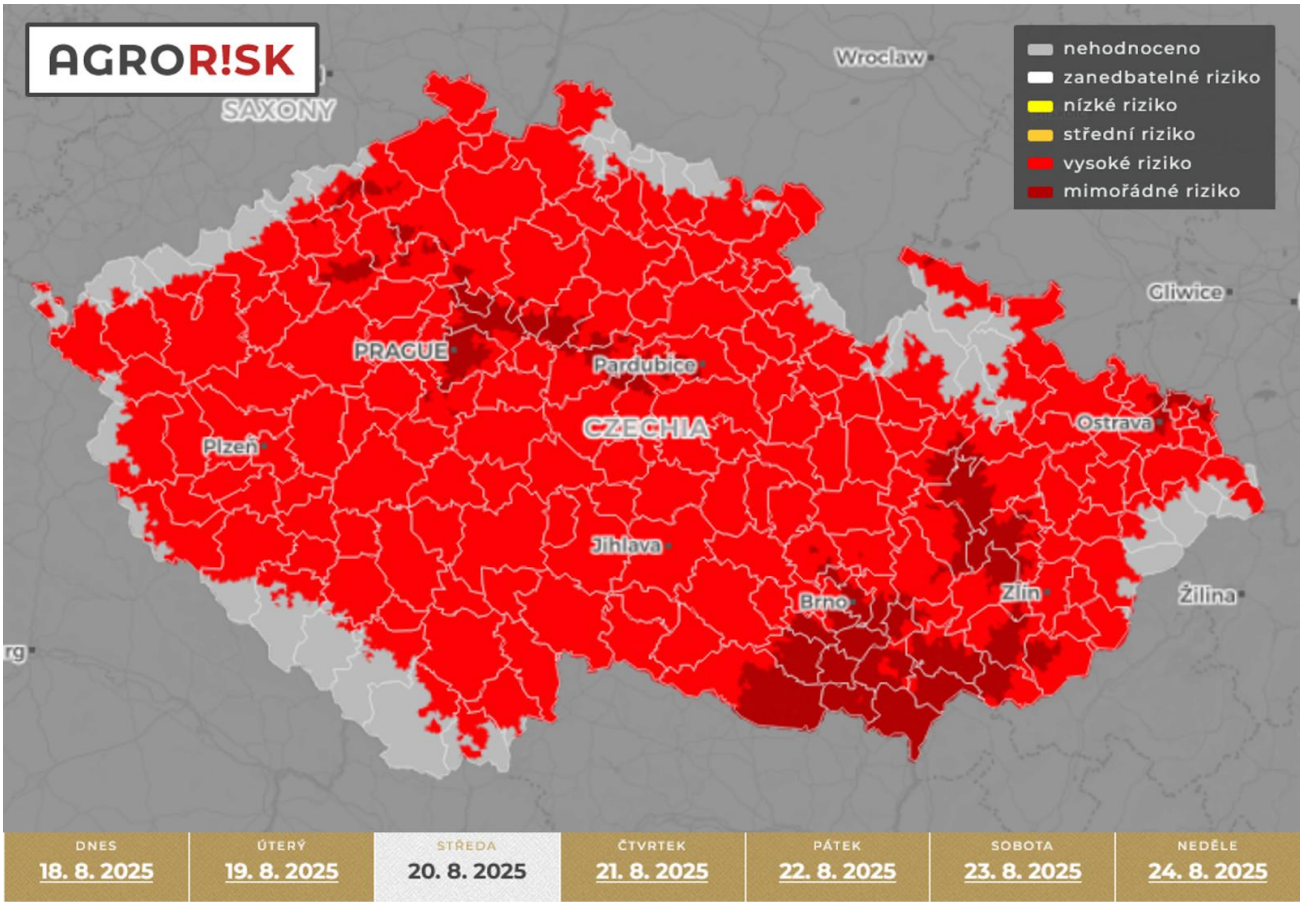

Pro více detailních map rizik navštivte náš web
AGRORISK

Dopady sucha na zemědělství

Dle hlášení respondentů z projektu Intersucho se v uplynulém období **mírně zhoršil stav půdní vláhy do 20 cm** i **stav vodní bilance** za poslední **tři měsíce. Očekávané dopady sucha na výnos hlavních plodin** tak i nadále kolísají. Aktuálně jsou v 10 okresech (15 % hlášení) očekávány ztráty na výnosech do 10 %, ve 24 okresech (37 % hlášení) jsou očekávány ztráty mezi 10 a 30 % a v 6 okresech (9 %) jsou hlášeny ztráty na výnosech mezi 30 a 40 % (hlášení převážně ze západu Čech). Sušší a teplejší počasí však umožnilo intenzivní pokračování žní, které pomalu končí. Podle projektu Výnosy plodin jsou **reálné výnosy u ječmene, pšenice, ovsa i žita** ve většině krajů **spíše vyšší** než odhady, **u řepky** jsou naopak **nižší**.

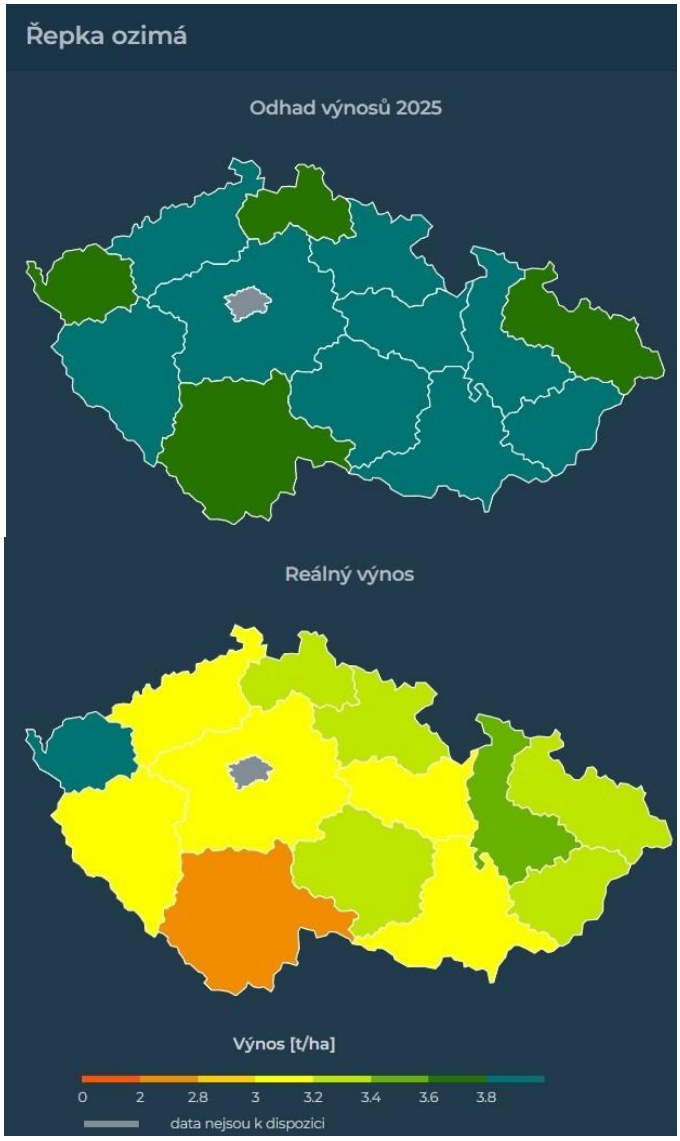

Pro více dat sledujte náš **web**

VÝNOSY PLODIN.CZ

Kontakt

Máte jakýkoli dotaz nebo nápad na zlepšení? Potřebujete se s námi spojit? Jsme tu pro vás.

Monika Hojdanová

+ 420 774 679 349
hojdanova.m@czechglobe.cz

Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.
Bělidla 986/4 a
603 00 Brno
CzechGlobe
CzechGlobe

Aktuální informace připravili

Lenka Bartošová
Monika Hlavsová
Monika Hojdanová
Jan Krejza
Václav Rára
Eva Svobodová
Miroslav Trnka
Pavel Zahradníček

Buďte s námi v kontaktu také na platformě X

INTERSUCHO FIRER!SK AGROR!SK DendroNetwork

Intersucho FireRisk AgroRisk DendoNetwork

Zdroje

- *https://www.aon.com/en/insights/reports/global-insurance-market-insights*
- *https://www.agrorisk.cz/*
- *https://clim4cast.czechglobe.cz/*
- *https://dendronet.cz/*
- *https://www.euronews.com/*
- *https://www.firerisk.cz/*
- *https://www.theguardian.com/europe*
- *https://www.intersucho.cz/cs/*
- *https://vlny-veder.czechglobe.cz/*
- *https://www.vynosy-plodin.cz/*
- *https://www.windy.com/*